

Un crim que posa de manifest els reptes del sistema per enfrontar-se a casos de salut mental violents

Amb el presumpte autor internat al mòdul psiquiàtric d'un centre penitenciari a l'espera que pugui declarar, es plantegen diversos escenaris de quins podrien ser els propers passos en aquest cas.

Hi ha tres branques que cal tenir en compte a l'hora de plantejar els futurs escenaris amb rigor: què diu la llei i a quins escenaris penals s'enfronta el presumpte autor; què diu un professional de la salut mental i com podem fer servir el diagnòstic per tenir una perspectiva més completa, i quin és el protocol en els serveis sanitaris per a casos com aquest.

POSSIBLES ESCENARIS LEGALS

Marta Nasarre, advocada especialitzada en dret penal, ha explicat a aquest diari que, en aquests casos, el Codi Penal contempla dos escenaris "per una banda tenim l'article 20 del Codi Penal, que és l'eximent complet, i en la qual una persona seria declarada inimputable, que vol dir que no se li pot aplicar una pena, bàsicament perquè aquesta persona no té coneixement i no sap què és una pena". Nasarre posa l'accent en què el fet que una persona sigui inimputable no significa que no se la pugui jutjar; l'advocada explica que en aquests casos, la mateixa sentència penal que se li aplicaria a una persona sense les condicions d'inimputabilitat, se li aplica a través d'una mesura de seguretat, com podria ser un ingrés en un centre psiquiàtric especialitzat la mateixa quantitat de temps que durés la condemna imposada. "Moltes vegades els advocats penalistes, en aquest cas les defenses, no volem això; com a advocat de defensa potser és una opció més interessant que hi hagi una reducció de la condemna i no una mesura de seguretat".

Marta Nasarre explica que, en el cas de buscar una reducció de condemna, es contemplaria el segon escenari: l'article 21 del Codi Penal.

"Són els que anomenem atenuants, aquests atenuants el que fan és rebaixar la pena. En aquest cas no seria una persona inimputable, sinó que, a causa de la seva falta de capacitat intel·lectual o la seva malaltia, comprèn la il·licitud del fet que ha comès, però no del tot". Nasarre diu que en tot cas, l'escenari que s'acabi veient formarà part de les estratègies de les parts. En aquest procés també intervindran la fiscalia i les parts acusatòries. El Ministeri Fiscal, pel que fa a les primeres mesures, va demanar que s'internés el detingut en un mòdul psiquiàtric d'un centre penitenciari, mentre que la defensa va prioritzar que fos en un centre sanitari de salut mental.

Com dèiem, el presumpte autor dels fets es troba actualment en un mòdul de psiquiatria de la presó preventiva i sense fiança; aquest fet, l'explica l'advocada al·legant que "sembla ser, presumptament, que és un perill per a la resta de persones que pugui tenir al seu entorn o fins i tot que pot ser un perill per a ell mateix, i llavors se l'ingressa per tenir-lo controlat". Insisteix en el fet que "estem en un estat molt embrionari, ja es decidirà si s'interna en un centre psiquiàtric o si es manté a la presó".

JOSÉ FERNÁNDEZ, PSICÒLEG:
"NO ES POT ATRIBUIR A LA MALALTIA MENTAL LA CAUSA DEL CRIM"

El reconegut psicòleg anoienc i president de l'Associació de Psicòlogues i Psicòlegs de l'Anoia, José Fernández, ha explicat a La Veu que la primera valoració que fa el metge forense al presumpte autor confirma que aquest "no té una capacitat per veure la realitat de manera objectiva i

que malinterpreta les situacions que poden succeir al seu voltant, bàsicament". El detingut havia estat ingressat ja en anteriors ocasions, i era un consumidor habitual de cànnabis. "Probablement estava descompensat per no seguir el tractament i això fa que tota aquesta simptomatologia sigui més greu. La solució, òbviament, és un tractament, donat el cas, amb un antipsicòtic, si els símptomes positius són d'una psicosi o una esquizofrènia, que són els que tenen a veure amb al·lucinacions, amb alteració psicomotora". Fernández assenyala, però, que "és important tenir clar que un crim el comet algú que té una malaltia mental, o que no la té. La conducta agressiva és una cosa que no té a veure amb ser malalt mental o la conducta antisocial. Són coses diferents. No és perquè s'està malalt mental que es comet aquest crim. No, perquè persones que no estan malaltes mentals també cometem crims. Ha sigut una reacció agressiva que ha tingut i com la pot tenir una persona que no té una malaltia mental. Que la malaltia mental pot jugar algun paper precisament perquè el pacient està descompensat i no està tractada, perquè ell es nega a tractar-se, segurament sí, però no es pot atribuir a la malaltia mental la causa d'aquest crim, perquè les causes són sempre complexes".

UN INGRÉS DEPÈN DE LA VALORACIÓ DEL PROFESSIONAL

Fonts de Salut -ningú ha volgut explicar-ho personalment-, expliquen que el protocol d'ingrés en un centre especialitzat depèn de la valoració del professional de salut mental: "A voluntat pròpia, si no hi ha criteri per part dels professionals, no pot ingressar. Si la persona no vol ingressar i els professionals de salut mental consideren que és necessari

aquest ingrés, llavors és un procediment d'ingrés involuntari per via judicial." Pel que fa al protocol de seguiment de persones amb problemes de salut mental, expliquen que "hi ha programes de col·laboració entre la primària i els centres de salut mental en marxa per establir processos de valoració, derivació, control de casos concrets, compartir diagnòstics, i etc. En situació de crisi, hi ha un protocol de pacient agitat,

que determina com actuen professionals sanitaris, SEM i Mossos per poder traslladar la persona fins a un centre d'urgències on pugui ser atesa." El seguiment del cas va en funció de la patologia, diu la cap de comunicació, "si la persona està estable i la patologia mental no és greu, el seguiment es pot fer des de l'atenció primària. En cas d'instabilitat, hi intervenen els professionals de l'àmbit especialitzat en salut mental."

JORDI PUIGGRÒS
Director de Redacció

Per què ha passat?

El cruel assassinat que ocupa aquesta setmana l'atenció de mitjans locals -i, sobretot, de la societat vilanovina- no pot deixar de banda que, a voltes, el que sovint s'anomena simplement com a "sistema" no funciona prou bé. Perquè és una evidència que, si tot funcionés com un rellotge, potser avui una persona continuaria viva... Més enllà d'informar del QUÈ ha passat, com és obligació dels periodistes, també ho és, i més en un cas així, interessar-se del PER QUÈ. El periodisme de debò cerca, amb l'ajuda dels professionals de cada àmbit, l'anàlisi dels successos. I aquí és quan, en el

país on teòricament tot està molt ben organitzat en el sector públic, topa amb entrebancs. I llavors és quan comença l'habitual *concert de violins*. És lògic que tothom es preguntí com és que una persona amb altíssima conflictivitat, pertorbat mentalment, amb moltes incidències policials, pugui circular lliurement per la via pública i, a sobre, disposar d'una arma prohibida amb què amenaçar ciutadans. El més trist és que ningú no respongui a preguntes que poden ser compromeses. Posar-nos la nostra feina més difícil alimenta la sospita que algú tem que no va fer la feina com l'havia de fer. ■

Farmàcia d'Igualada precisa incorporar un farmacèutic/a, titulat i amb experiència.

Interessats/es us podeu posar en contacte:

pol.morales@grupcarles.com
93 801 72 20

El Traster

Compren antiguitats i discos de vinil!

c/del Clos 8, Igualada
650 761 124

Roset JARDINS
Tel. 93 803 58 05
666 46 87 86
rosetjardins@rosetjardins.com
c/Odena, 14 -Igualada

SENAGUA S.A.
CONSTRUCCIONS PER L'AIGUA
Tel. 93 809 61 30
senagua@senagua.cat
www.senagua.cat
POUS I MINES